Slovenski List.

Neodvisno slovensko krščanskosocijalno glasilo.

Štev. 22. V Ljubljani, v soboto 3. junija 1899. Letnik IV.

„Slovenski List“ izhaja v sobotah dopoludne. – **Naročnina** je za vse leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrt leta 1 gold. Vsaka številka stane 7 novč. — **Dopisi** pošiljajo se uredništvu „Slov. Lista“ — **Nefrankovani dopisi** se ne sprejemajo; rokopisi se ne vračajo. — **Naročnina, reklamacije** in **oznanila** se pošiljajo upravništvu „Slov Lista“. Uredništvo in upravništvo sta v Ljubljani, **Gradišče štev. 15.** Uradne ure od 9—12 ure dop. in od 2—4 pop. — **Oznanila** se računajo po navadni ceni.

Kajnovo znamenje.

Zadnjo sredo sta prinesla ljubljanska dnevnika važne izjave. Vodstvo katoliško narodne stranke je izjavilo v „Slovencu“, da njeni poslanci z liberalnimi „narodnimi“ poslanci ne sédejo k skupni mizi v posvetovanje glede narodno-političnih stvarij, dokler liberalna narodna stranka v deželnem zboru resno in v dejanju ne pretrga zveze z baronom Schweglom, in da se zato tudi z Dunaja nasvetovanega shoda za odbijanje zahtev nemškega programa ne morejo udeležiti z istimi poslanci, ki so zvezani z Nemci in so njim na ljubo zopet dovolili podporo nemškemu gledališču, odbili pa podporo obmejnim Slovencem pri „Naši Straži“. Ločitev od Nemcev je tedaj conditio sine qua non. To je jedino logično in pravo stališče. To stališče je vedno zastopal „Slov. List“. Baš zato ministri Slovencev nič ne upoštevajo, ker vidijo po informacijah barona Heina del slovenskih poslancev tesno zvezanih z istim Schweglom, ki je nasvetoval za nemški program znane „blazne“ zahteve glede Kranjske.

„Slovenski Narod“ je pa čutil, da sramotna zveza z Nemci sedaj ob novem pojavu nemške ošabnosti in silovitosti mora priti pred sodni stol slovenskega javnega mnenja. Zato jo je skušal oprati in je prinesel v sredo članek, v katerem sicer priznava zvezo z Nemci v deželnem zboru, opravičuje jo pa zopet s tem, da je bila „narodna“ stranka v stiski za svoj obstoj, ko je zvezo sklepala, in da je nekdaj že tudi katoliško-narodna stranka koketirala z Nemci. „Narod“ zabeli članek, naperjen proti katoliško-narodni stranki, s psovko „politični sleparji“, ki pa le dokazuje, kdo je članek spisal.

Mi obsojamo vsako zvezo z Nemci, naj jo sklene ta ali ona slovenska stranka, obsojamo pa tem bolj tistega, ki v sedanjem resnem položaju trdovratno vstraja v nečedni zvezi in noče nič slišati o poboljšanju. Grešnik, ki se je poboljšal, naj dobi odvezo, trdovratnež pa, ki se drži sklepa, da hoče grešiti še v prihodnje, je dobiti ne more.

Omenimo še nekatere stvari, katerih se dotika „Narodov“ članek. Koblar in Kalan, pravi „Narod“, bi rada le strmoglavila dr. Tavčarja in Hribarja in zasedla njuni vplivni mesti, zato sta zoper zvezo z Nemci „Narod“ dobro ve, da mu njegovi bravci verjamejo vsako budalost. Verjeli bi mu celo, ako bi prinesel vest, da Hribar hoče postati kanonik, dr. Tavčar pa kurat v prisilni delavnici in da jima nasprotujeta Kalan in Koblar le zaradi tega, ker se bojita izgubiti svoji službi. Samo tega jasnim besedam dr. Tavčarja „Narodovci“ nočejo verjeti, da je „Narodova“ klika zapustila program, katerega je narodna stranka pred petimi leti sklenila na shodu zaupnih mož. Z ljudmi, ki verjamejo vse izmišljene čenče, nočejo pa videti dejstev, ima tedaj liberalno trobilo lahek posel, ko jih vlači za nos. Faktum je pa vender, da zveza z Nemci ne obstoja samo v deželnem zboru, ampak da jo je odpadnik Schwegel hotel razširiti tudi na državni zbor in delegacije, ako bi se mu ne bil ustavil naš somišljenik.

Nič druzega kot zavijanje ni trditev „Narodova“, da je ljubljanska občinska uprava dala mestu slovensko lice, ko so nam še v dobrem spominu Tavčarjevi govori zoper samoslovenske ulične napise.

Pod isto poglavje spada trditev, da je narodna stranka odpravila nemškutarjenje v uradovanju deželnega odbora, ko je obče znano, da dotični Hribarjev predlog že nekaj let spi v neki miznici in da ne-le z deželno vlado, ampak tudi z nekaterimi deželnimi zavodi kranjski, po večini slovenski deželni odbor dopisuje v nemškem jeziku. Kdor je tega kriv, na dan ž njim, naj pripada tej ali oni stranki! Prav nič ni treba ljudem peska metati v oči, kakor da je narodna stranka že napravila red. Vsi štirje deželni odborniki so odgovorni za krivico, ki se dela časti odločno slovenske dežele.

Pridružujemo se tedaj „Slovenčevemu“ mnenju, da naj liberalno-napredni poslanci proti Schweglu in njegovi kompaniji demonstrujejo za se, ker je mogoče, da se vsled teh demonstracij pretrga nenaravna zveza „narodne“ stranke s Schweglom in njegovo kompanijo. Dokler pa „narodna“ stranka ne nastopi proti famozni zvezi, se ji vžiga vedno globokeje v čelo Kajnovo znamenje.

Vseslovenska delavska slavnost.

Ponovljeni vižmarski tabor je bila vseslovenska delavska slavnost. Navdušene množice so pokazale Ljubljani, kako globoko je v nje segla ideja krščanskega socijalizma. Bil pa ni 28 majnik samo socijalni praznik, bil je tudi važen dan obnovitve hrvatsko-slovenskega pobratimstva. Ta delavski praznik je pokazal, da že mase slovenskega naroda smatrajo hrvatsko slovensko skupnost za svojo življenjsko potrebo. In slovenski dr. Frank je hotel ravno ta najsijajnejši moment vse slavnosti preprečiti! Njegovi agentje so hoteli vplivati na došle hrvatske goste, da zapuste družbo slovenskih delavcev in se potrudijo rajše v prazni „Narodni Dom“. A bratje Hrvati zavrnili so odločno te intrige, prišli so mej ljudstvo slovensko, ki jim je ob vsakem koraku vriskalo naproti, hoteli so govoriti z odkritosrčnim narodom, ne s slavohlepnimi prvaki o bodočnosti slovanskega juga . . .

Vsa slavnost je imela odločno naroden značaj. Neštevilno je bilo krasnih narodnih noš. S ponosom so si možje in žene, fantje in dekleta pripenjali na svoje prsi slovenske trobojnice. Kamor si pogledal, — vse domače. Ta manifestacija slovenske narodne zavesti je zaprla nasprotnikom sapo in morali so se v dno

Šole na Kranjskem l. 1848.

Valovito leto 1848 je za nas najvažneje leto, ker so bili do onega časa Slovenci kot narod le telo brez duše. Vsak arhiv, vsaka listina nam dokazuje, da do leta 1848. politično živih Slovencev iščemo zaman. Čuditi se pa moramo, kako je bilo mogoče, da je plamen narodne zavesti buknil kar naenkrat kvišku s tako hitrostjo in silo, ko je prenehal pritisk vlade. Komaj je vlada ukazala kranjskim deželnim stanovom, da naj se posvetujejo v deželnem zboru, kako bi se inteligencija, industrijci, kmetje in neplemeniti zemljiški posestniki mogli udeleževati obravnav deželnega zbora, že je nastopil na velikem zboru v Ljubljani dne 6. aprila l. 1848. dr. Janez Bleiweis s celo vrsto narodnih zahtev, ki so še dandanes podlaga slovenskemu političnemu programu In celo Nemci so priznali, da so bile zlasti šolske zahteve opravičene, kajti nemški deželni odbor je vsprejel skoraj doslovno Bleiweisova utemeljevanja, ko je poročal o slovenskih zahtevah cesarju.

Jako imenitna so bila n. pr. Bleiweisova izvajajanja, da se mora uvesti slovenščina kot učni jezik v ljudskih šolah na Kranjskem. Govoril je dr. Bleiweis takó: „Ako se v naši popolnoma slovenski deželi zahteva, da naj se ozira na slovenščino pri poduku v normalnih šolah, je to gola potreba, ker naš narod hoče dobiti tisto stopinjo omike, ki se imenuje narodna omika. Naše ljudske šole morajo tedaj biti slovenske. Le to bode koristilo našemu kmetu. Par nemških besedij, katere si v sedanjh šolah z velikim trudom vtepe učenec v glavo, potem precej zopet pozabi. Poduk je tedaj brezvspešen, kajti ko otrok šolo zapusti, ne zna prav za prav v nobenem jeziku brati, pisati in računati. Uvede naj se tudi v kranjske šole ilirski pravopis, katerega se poslužujejo „Novice“ in ki je v rabi že v šolah na Primorskem in Štajarskem.“

Dostavil je tem motivacijam kranjski deželni odbor: „Blagovoli naj Vaše Veličanstvo skleniti, da se po tem načelu organizujejo normalne šole na kmetih in v mestih, tako da naj v šolah na deželi povsod velja deželni jezik kot pravilo (omenjal se je le jeden deželni jezik, namreč slovenski jezik!), vender naj se ozira na slučajne želje posameznih občin, da se uči ob jednem tudi nemški jezik. Nasproti naj pa v glavnih šolah po mestih nemški jezik velja kot pravilo, vender tako, da deželni jezik ne izgubi svoje pravice. Zaradi jednakomernosti naj se uvede v vse kranjske šole novi, takozvani ilirski pravopis.“

Dalje je predlagal na istem zboru dr. Bleiweis, da naj država osnuje po kmetih več ljudskih šol, ločenih po spolu, in da naj se na njih učijo otroci tudi naravoslovja, poljedelstva, gospodarstva in drugih kmetu potrebnih predmetov. Dotlej je imela kranjska dežela le 48 glavnih in trivijalnih šol, 102 nedeljski šoli in 6 industrijalnih šol. Od 57 036 za šolo godnih otrok jih je hodilo v glavne in trivijalne šole le 11.632.

„Posebno mlajša duhovščina“, je rekel dr. Bleiweis, „je postala od tistega časa, odkar so začele izhajati „Novice“, vneta za ustanovitev šol po kmetih. Duhovni že sami prostovoljno podučujejo na mnogih šolah. Treba bi pa bilo na Kranjskem še okoli 900 novih ljudskih šol, v katerih naj se učenci podučujejo v sadjereji, ki je važen vir dohodkov dežele. Zviša naj se učiteljem plača od 130 na 300 gld., pomožnim učiteljem pa od 70 na 150 letnih gld. Za vzgojo učiteljev naj se napravijo štipendije, ustanovi naj se učiteljsko semenišče in uvede

duše sramovati, da je njihovo glasilo, „Narod“, pozdravljalo te slovenske množice kot „nepovabljene goste“ v slovenskem središču, da jih je slikalo kot suroveže, ki so prišli v Ljubljano le okna pobijat. „Narod“ menda ni vedel, da pri tako velikanski manifestaciji postane kaka liberalna osebica tako neznatna stvar, da nihče nanjo ne misli. Pri mnogih takozvanih „narodnih“ slavnostih je imela policija polne roke dela z nerodnimi ljudmi, pri proslavi slovenskih delavskih stanov pa je vladal red, da se mu je čudila policija. „Narodove“ napade se je nemo prezrlo in tak odgovor delavcev — „inteligenci“ je za poslednjo silno podučljiv.

Najprvi so prišli na slavnost v soboto proti večeru bratje Hrvati iz Siska in Zagreba. Srčno jih je vsprejela „Zveza“ na kolodvoru. Svirala je godba, slovenske delavke so pripenjale gostom šopke. Občno pozornost je vzbudil po Ljubljani sprevod hrvatskih gostov Peljali so se v „Katoliški Dom“, potem so šli ogledat belo Ljubljano. Z gorenjskim vlakom je došlo veliko število Gorenjcev v narodni noši in ko se je ob ½8. uri zvečer pričelo urejati bakljado, bilo je natlačeno občinstva pred „Katoliškim Domom.“ V bakljadi je bilo videti neštevilno lampijončkov v slovenskih barvah in nad 100 bakelj. Ob silni množici krščanskih socijalcev je strmela Ljubljana in čuli so se vskliki: „Še nas je nekaj!“ Liberalci so se poskrili. Bakljade so se udeležili do tedaj že došli gostje od društev „Sloga“ iz Siska, „Zanatlijsko društvo“ iz Zagreba, Moško pevsko društvo „Kranj“, Gorenjci v narodni noši in razna druga društva. Pred stanovanjem kumice gospe Pollakove došlo je do burnih ovacij. Zbor, močan na 70 pevcev, je tu pod vodstvom gosp. Sachsa prekrasno zapel troje pesmi, potem pa se je sprevod pomikal proti knezoškofovi palači, kjer so se vršili isti srčni prizori. Zbor je tu z „Buči morje adrijansko“ posebno veličastno rešil svojo nalogo. Knezoškof dr. Jeglič je zaklical množici: „Z Bogom za krščansko ljudstvo! Živeli slovenski krščanski socijalci. Hvala!“ Množice pa so korakale mimo njega ter mu izkazovale svojo ljubezen in udano spoštovanje.

Po bakljadi je bil v „Katoliškem Domu“ večer na čast došlim gostom, katerih je bila polna dvorana in v vseh stranskih prostorih. Svirali ste dve godbi: „Delavski orkester iz Idrije“ in „Domžalska godba“. Dr. Krek je pozdravil goste v slovenskem, hrvatskem in češkem jeziku. Pevski zbori so nastopali in peli narodne himne, slovenske in hrvatske. Krščansko-socijalni organizator gosp. kapelan Zagorac iz Siska zahvaljeval se je imenom Hrvatov, zastopnik Prage g Hobanek imenom Čehov. Že predvečer bil je praznik slovanske duše.

Drugi dan okolu ½9. ure pričel se je pomikati slavnostni sprevod, v katerem je korakalo nad 100 društev in deputacij, izpred „Katoliškega doma“ proti nunski cerkvi. Slikovit je bil pogled na uniforme Hrvatov, Kranjčanov, slovenskih zidarjev in tesarjev, na Domžalce, ki so korakali vsi v jednakih slamnikih, na vrle može iz Selške doline, Blejce, Bohinjce, ki so stopali v narodni noši, pa na veliko četo slovenskih žena in deklet v prekrasni noši. Ob „Zvezini“ zastavi je korakala straža šestih, opetovano dekoriranih, hrabrih bivših vojakov. Dasi je bil dež, imponoval je ta sprevod vsakemu, tudi nasprotnikom, ki so plahi kukali pri oknih na to mogočno krščansko armado. Jeze bi si bil zgrizel ustnice dr. Tavčar, ako bi mu ne bila misel, da bi bil sprevod ob zlatem solncu še veličastnejši, hladila razpaljene službaniške duše. —

V nunski cerkvi, ki je bila do zadnjega kotička natlačeno polna, je imel presvetli knez in škof ¾ ure dolg govor, poln ognja, vspodbujanja in lepih naukov. Razlagal je pomen nove zastave in dolžnosti kristijanov, borečih se zoper liberalizem in zoper tiste, ki hodijo po svetu v pogubo duš. Želel je srečno zmago zastavi krščanstva Nato je knezoškof slovesno blagoslovil novo zastavo in pripele so ji dragocena, več sto gld. vredna trakova gospa kumica in društvenice „Katol. društva za delavke“. Ko se je novoblagoslovljena zastava pobratila z drugimi zastavami, zapelo je vse ljudstvo zahvalno pesem in z grada so zagromeli topovi. Žeblje so zabili v zastavo: knezoškof, kumica, dr. Krek, župan Hribar, hrvaški in češki gostje in načelniki raznih društev. Ljudje, ki niso mogli v cerkev, so stali v gručah po ulicah in težko pričakovali, da se pokaže slavnostni sprevod. Pa ga je bilo tudi vredno videti ne le radi dolge vrste, ampak tudi brhkih postav in lepih noš, ki so grozno imponirale celo liberalcem. Ob ½12. uri je prišel sprevod do starega strelišča. Precej nato sta se pripeljala tja gg. dež. predsednik baron Hein in deželni glavar Oton pl. Detela.

Po pozdravu načelnika pripravljalnemu odboru g Pollaka in izvolitvi poslanca dr. Kreka predsednikom se je zvršilo poklonstvo presvetlemu cesarju. V imenu vseh somišljenikov je udanost in zvestobo cesarju izrazil g. Jakopič in zborovalci so soglasno pritrdili, da se ta izraz udanosti telegrafično sporoči Njeg. Veličanstvu. Z izbranimi besedami je nato g. Rakovec govoril o delavskem papežu Leonu XIII. Sklenilo se je papežu poslati udanostno izjavo in prošnjo za blagoslov.

Potem je bilo v veliki dvorani strelišča zborovanje, obed in zabava. Z velikim navdušenjem je bil vsprejet pozdrav poslanca dr. Kreka. Malo let je, odkar je dr. Krek pričel delovati za krščansko-socijalno idejo, in že je imel pred seboj toliko množico od liberalcev „nepovabljenih gostov“, ki so pa danes lahko polni prepričanja, da so prišli med brate. Prečital je nato celo kopo došlih telegramov. Z veliko radostjo so vsprejeli zborovalci tudi pozdrav drugega poslanca pete kurije, voditelja goriških Slovencev dr. Gregorčiča, ki je izražal veselje, da se je že tako možno ukoreninila med Slovenci ideja krščanskega socijalizma, želeč, da bi bilo zborovanje v blagor in napredek narodu slovenskemu. Državni poslanec Vencajz je pozdravil v imenu načelnika zveze slovenskih državnih poslancev, g. Povšeta, ki se je tačas v važnih poslih mudil na Dunaju. V daljšem in lepem govoru je g. Pollak, predsednik pripravljalnega odbora, razlagal važnost kršč. socijalizma. Zgodovina katoliške cerkve nam dokazuje, da so za to idejo delovali vedno vsi veliki možje krščanstva, kakor Leon XIII., sv. Frančišek Asiški, sv. Vincencij Pavljanski in drugi. Z iskrenimi besedami je nato pozdravil č. g. kanonik Kalan brate Hrvate, s katerimi nas Slovence veže najtesneja vez, kakor kaže zgodovina. Slovenske reke se drve proti jugu, tja nas tudi vleče srce, in kakor ni mogoče rekam zasukati téka, takó je tudi nemogoče zavreti razširjanje ideje hrvatsko slovenske vzajemnosti. Hrvatske goste pa pozdravljamo danes tem prisrčneje, ker so se z nami vred oklenili krščansko socijalne zastave. — Iz srca je bil vzet Kalanov govor poslušalcem, zato je pa tudi vzbudil velikansko navdušenje in hrupne ovacije Hrvatom — G. dr. Gregorič je slavil krščansko misel, ki druži vse slojeve v najlepšo jednoto in dela kot socijalna moč povsod soglasje, ker se višji in nižji zavedajo svojih dolžnostij. — V imenu Hrvatov je govoril jako lepo in navdušeno g. Zagorac iz Siska. Z veseljem so prihiteli Hrvatje med Slovence in nepopisen je vtis, katerega je nanje napravila veličastna slavnost. Združena sta bila Slovenec in Hrvat od pamtiveka, ko sta skupno pobijala Turke v prid Avstriji in Evropi, sedaj ju veže krščansko-socijalno delo. Slavil je potem govornik Slovenke, ki žrtvujejo srce za narod in kažejo danes, kako vnete so za njega socijalni napredek. Po izvrstem govoru so govornika nosili po dvorani. Žal, da nimamo prostora za obširno poročilo, kakor bi zaslužila odlična slavnost. Zato omenimo le, da je g. Jakopič nazdravil kumici gospe Pollakovi in družicam ter g. Pollaku in vsem društvom, ki so se tako obilno in ljubeznivo odzvala povabilu. G. Hobanek, zastopnik češkega krščansko-socijalnega društva iz Prage, je proslavljal napredek, katerega je v tako kratkem času napravila „Krščansko-socijalna zveza“. Akademik iur. Šinkovec je pozdravil shod v imenu „Danice“, med. Brecelj v imenu graškega društva „Naprej“, kažoč, kako so tu zbrani razni stanovi, a vse druži vzajemno delo za roda rast in doma čast. Gosp. Gostinčar je obsojal liberalno slovensko-nemčursko koalicijo, ki se je pred kratkim razodevala na istem prostoru, koder danes stoje zjedinjeni Slovenci in Hrvati. Čvrsto je govoril g. Škrjanec, znani bojevnik proti zagorskim mokračem, dalje pesnik Hribar, ki je častil žuljave roke, ter gg. Dermastija, Broz, mladi, navdušeni Hrvat Crnković in Ziller. Po tolikih govorih je g. dr. Krek imel le kratek slavnostni govor, omenjajoč socijalne razmere Slovencev na Vestfalskem. Dodal je pa govoru navdušeno pesem, katero je sam zložil za delavsko slavnost in koje košček smo prinesli že zadnjič v uvodnom članku.

Bila je v dvorani prava ljudska veselica. Domžalska godba in vrlo izvežbani delavski orkester iz Idrije sta pridno godla, vmes so se pa vrstili pevski zbori „Sloge“, „Zvona“ iz Ljubljane, „Slov. zidarskega in tesarskega društva“, „Lipe“ in na vrhunec je dvignil splošno radost močni ženski zbor „Katoliškega društva za delavke“, ki je pod vodstvom g. Belarja izvrstno prepeval toli priljubljene narodne pesmi. Poleg velike dvorane so gospodične Vencajzovi, Povšetova, Trtnikova, Peterčeva, Dermastijeva, Debevčeva in Krekova priredile ukusen bazar z raznimi pijačami, sladkarijami in drugimi malenkostmi, ki so vrgle lep skupiček za društveno zastavo Prostore je fino okrasil g. Mathian.

Lepšega redu in bolj neprisiljene zadovoljnosti si misliti ne moremo, kakor sta vladala na tej veselici. Le neradi so se ločevali mili gostje, ko jih je klical čas na vlake. Govorili so v slovo dr. Krek, dva zastopnika Hrvatov

---

naj se na pripravnici slovenski tečaj, da bodo učitelji popolnoma zmožni jezika, v katerem bodo podučevali mladino, kar se je doslej popolnoma zanemarjalo.“ Dne 9. maja l. 1848. je deželni odbor vse to priporočil cesarju z istim besedilom, kakor ga je nasvetoval dr. Bleiweis.

Trgovske akademije še danes nimamo v Ljubljani, dasiravno se je nje potreba živo ob čutila že pred pol stoletja in so se za to napravili nekateri koraki. Cesar je že dne 20. novembra 1857 sklenil, da se ustanove v Inomostu, Brnu in Ljubljani tehnični zavodi, v katerih bi dobivali dijaki tehnično izobrazbo, kakor na jednakih zavodih v Milanu in Benetkah, a s posebnim ozirom na potrebe dežele, kjer se ustanove. Kranjski deželni stanovi so dobili od cesarja nalog, da izdelajo načrt za tehniko in naznanijo vladi potrebe dežele v industrijskem, trgovskem in obrtnem oziru. Beneški in milanski učni načrt za tehnične šole je določal, da naj se podaje izobrazba v trgovstvu in tovarništvu, in da bodi ta šola pripravljavnica za one dijake, ki pozneje vstopijo v akademijo lepih umetnostij. Zavoda v onih dveh mestih sta imela po tri razrede in sprejemali so se učenci, ki so dovršili četrti razred višje elementarne šole ali pa prve tri razrede gimnazije. Poučevali so se na tehniki le živi jeziki, poleg tega pa zlasti obširno naravoslovje, fizika, kemija in predmeti o trgovski vedi.

Mesto tega nasvetovanega šolskega zavoda se je pozneje ustanovila v Ljubljani realka, ki pa še dandanes le malo ustreza potrebam dežele.

Važni so v teh zgodovinskih drobtinicah tile momenti. Kranjski duhovniki niso bili taki sovražniki šole, kakor dandanes tvezijo nekateri, ki ne poznajo zgodovine. Storil je ob preporodu kranjskega šolstva marsikak kaplanček več za šolsko izobrazbo naroda, kot vsi kranjski advokati skupaj. Mnogo šol so ustanovili duhovniki sami in so na njih poučevali brezplačno. Ako primerjamo tedanjo in sedanjo plačo svetnih učiteljev, vidimo, da so glede napredka v plači učitelji danes lahko bolj zadovoljni, kakor drugi stanovi. Grajščaki, ki so vladali deželo v deželnem zboru, kateri je imel nekdaj veliko večje pravice, kakor dandanes, pa do l. 1848. v istini niso nič storili za izobrazbo našega naroda. Vsi današnji kriki o blagoslovljenih uspehih nemške kulture med Slovenci nimajo prav nobene realne podlage.

iz Zagreba in Siska, zastopniki Goričanov, Gračanov, Jeseničanov itd. Na zadnje je še g. Kalan iz Kamnika zahvalil povzročitelja slavnosti g. dr. Kreka in velika množica je spremila Hrvate na kolodvor, kjer sta zadoneli pesmi „Lepa naša domovina“ in „Naprej zastava slave“ in klici: „Na svidenje, bratje!“

Izvirni dopisi.

Iz zlate Prage, 31. majnika. — Hvala Bogu, zopet jedna slavnost je pri nas završena. akademiška slavnost! Na Češkem so res rodovitna tla za slavnosti, kakor da nekateri krogi ne bi vedeli nič druzega počenjati, nego prirejati slavnosti. Tako so zadnje tri dni bili na vrsti — vseučiliščniki, akademiki.

Časniki mladočeške smeri so delovali za to stvar z vsemi silami svojih skrhanih peres in zbobnali celo reč skupaj. Tri dni se je pilo, pelo, jelo, govorilo . . . kadilo drug drugemu . . .

Proslavila naj bi se petdesetletnica ustanovljenja prvega dijaškega društva na Češkem.

„Ne vem, zakaj so baš ta slučaj izbrali za jubilej,“ piše „Studentský Sbornik“, ki je glasilo pametno in trezno mislečega dela dijaštva. „To ni v življenju češkega dijaštva nič tako pomenljivega, če uvažujemo dobo, v kateri je nastalo prvo dijaško društvo in razmerje dijaškega društva napram nji. Ne vem tudi, zakaj je prišlo dijaštvo danes z jubilejem. Ako so hoteli proslaviti ustanovitev prvega našega dijaškega društva („Slavie“), bi morali napraviti jubilej v aprilu 1898; če pa velja jubilej za „Akad. čtenář. spolek“, bi moralo biti tudi že po jubileju (januvarja 1899). Poleg tega se ne sme pozabiti, da leta 1849. ustanovljeni „Akad. čtenár. spolek“ je središče ne samo čeških, ampak i nemških visokošolcev na Češkem.

Torej čas, izbran za jubilej, je proračunan Bog vé po čem. Pa še nekaj druzega bi opomnil . . . Koliko denarja se izmeče pri takih slovesnih slavnostih! Proračun že danes (pisano začetkom maja!) znaša več tisoč. Ta denar se mora nabrati pri nas, kjer je vsak preobremenjen z zbirkami. Utemeljevalo se bo nabiranje s tem, češ, da je denar za naše dijaštvo, za njega podporo, toda za podporo se porabi le malenkostni del, ki ostane od pokritih stroškov za slavnosti.

Cela ta akcija lahko škoduje v bodoče dijaškim podpornim društvom. „Husov fond“ se je že začel ukoreninjati na deželi brez velikih trudov, ljudje so se naučili dajati dijaštvu denar brez zabav, direktno, navadili so se svoje dolžnosti napram svojemu naraščaju; vse to bo najbrže vsled „slavnostnega“ pobiranja trpelo škodo. Jubilejske dijaške slavnosti tudi ne morejo biti prijateljski sestanek tovarišev izza šolskih klopi, kakor se je projektiral jeden njih del; zato so preobširne in neintimne. Slavnosti, polne razkošja, leska in govoranc niso za prizore, kjer mora srce čutiti srce, kjer želite živeti v spominih in radostiti se s svojimi starimi, dobrimi prijatelji.

Jubilejska slavnost je bila izzvana od privržencev mladočeškega radikalizma, ki ga pri nas reprezentujejo „Radikální Listy“. Tudi ko ne bi povedal tega, bi lahko uganili, od kod je. Jubilejska slavnost je člen verige mladočeškega radikalizma, poganjajočega se za popularnostjo in z zunanjimi fanfarami zakrivajočega svojo duševno praznoto. Ozrite se, spomnite se na poslednje mesece našega življenja in pritrdite mi, da govorim resnico. „Klub mladych“ ni izpustil nijedne priložnosti, ki je zanimala našo javnost, da ne bi bil priredil o nji razgovora; a s tem nikakor ni hotel razširjati pravega naziranja o stvari, ampak popularnost frakcije prerojenega, praznega mladočeškega radikalizma. Danes se bojuje gospodstvo zbankrotiranega mladočestva, utopljenega v oportunizmu; danes bi bila zopet tla za radikalizujoče mladočeštvo iz l. 1889. In dandanes radikalci povsodi delujejo, da bi prevzeli gospodstvo po Mladočehih. To njih težnjo bi dobro pospeševale jubilejske slavnosti — slavnosti češke inteligence!! — zato so postali njih očetje. Mladočehi bodo delali le štafažo, ker druzega ne morejo; dobri pa bodo tudi, da bodo dali denarce za sredstvo, s katerim se naj pomaga nezaželjenim dedičem do popularnosti.

Mi smo zoper jubilejsko dijaško slavnost. Ne le zato, ker vidimo v nji kosec češke brezmiselnosti in češke negospodarnosti, ampak i zato, ker vidimo v nji sredstvo, da se ž njim pomaga mladočeškemu radikalizmu do popularnosti, ker se bode s tem zlorabljalo in izkoriščalo dijaštvo in njegovi zavodi, dasi le indirektno in skrito, v politiške namene.“

Tako „Stud. Sborník“. Tako se je tudi zgodilo. Zato mi slavnostij samih ni treba popisovati.

Blagrujem le še zastopnike „Slovenije“ in „Triglava“, ki so bili v Pragi. To so videli lep kos češkega življenja! Sedaj bodo vsaj vedeli, da je v Pragi na takih slavnostih pivo na Žofinu po 15 kr., drugod po 12 ali po 6 kr. pol litra — če ni zastonj. Lahko bomo kričali še „Na zdar! Živela slovanska vzajemnost!“

Slovenski visokošolec na češki univerzi.

Politiški pregled.

Zaroka našega prestolonaslednika. Iz Monakovega je dobila „Wiener Allg. Zeitung“ naslednjo brzojavko: Tu se govori, da se bode najvojvoda Fran Ferdinand, ki skoro obišče bavarski dvor, zaročil s princezinjo Matildo, unukinjo princa regenta Leutpolda.

Nemški dež. poslanci češki so sklenili, da ne polože svojih mandatov, kakor so storili radikalci. Boje se, da bi jim pri volitvah ne pobrali mandatov Wolfovci.

Mirovna konferenca v Haagu. Ruski predlogi o mirovnih sodiščih sestoje bistveno v naslednem: v slučaju sporov naj signatarne vlasti, predno primejo za orožje, zaprosijo, kolikor dovoljujejo okolnosti za posredovanje, ki pa naj ima le značaj prijateljskega sveta in ne obveznega namena. Vlasti se obvežejo, da vsprejmejo mirovno sodišče, kakor hitro se sporna vprašanja ne tičejo vitalnih koristi ali narodne časti prepirajočih se delov, zlasti pa, ako gre za prepire de narne nravi, ali tolmačenja gotovih, v ruskih predlogih navedenih pogodeb in dogovorov. Mednarodna preiskovalna komisija bo določala okolnosti, ki so dovele do spora, ter pojasnjevala vzroke, potem, ko je natančno proučila dejstva. Tem predlogom je pridodan popolen kodeks za mirovna sodišča. Dalje predlaga Rusija, da se poslaniki zavežejo pet ali deset let ne uvajati novih pušk.

Za ubogo Macedonijo se nihče ne briga, ker se velevlasti boje, da bi vsled njihovega posredovanja ne nastale sitne komplikacije, in dopuščajo, da se v Macedoniji gode kristijanom strašne krivice, ki so na sramoto Evropi. Zastopniki velevlastij na mirovni konferenci v Haagu nočejo vsprejeti poslanika macedonskega kongresa, da se ne zamerijo — Turčiji. Ali naj kristijani v Macedoniji gredo živi v grob?

Dve zanimivi pravdi je zopet doživel Pariz. Znana Deroulede in Habert, ki sta po smrti Faurejevi hotela nahujskati vojaštvo, da se postavi po robu sedanjemu zistemu na Francoskem, stala sta pred porotniki. Občinstvo je obtoženima prirejalo ovacije. Porotniki so ju proglasili nekrivim, kar je občinstvo pozdravilo z velikim oduševljenjem. — Pred kasacijskim dvorom se vrši razprava o Dreyfusu. Danes bode dvor skoro gotovo izrekel sodbo, da se Dreyfus postavi vnovič pred vojno sodišče. Židje se nadejajo, da bode Dreyfus ondi oproščen.

Domače novice.

Osebne vesti. Ljubljanski sem. duhoven g. Anton Abram je imenovan za kapelana v Košano. — Za župnijo Belo Cerkev je prezentiran župnik Mihael Barbo s Trebelnega.

O vseslovenski delavski slavnosti je „Hrvatska Domovina“ prinesla prekrasno, dolgo poročilo. Mej drugim pravi: „Posveta zastave slovenske krsčansko-socijalne „sveze“ u Ljubljani uspjela ja vanredno. Bijaše zastupan može se reći sav slovenski narod. Hrvatski gosti bijahu predmetom oduševljenih ovacija. Pred mnogobrojnim narodom iz svih krajeva Slovenije sankcionirano je jučer svetčano jedinstvo Hrvata i Slovenaca. Kršćansko socialna sveza slovenskih radnika pokazala se kao veliki i moćni faktor. Brzojava prispjelo je veoma mnogo, od tih dobar dio iz Hrvatske. Živila hrvatsko-slovenska zajednica! — „Obzor“ pa končuje svoje poročilo: „Ovo nam slavlje dokazuje, kako može radnik i seljak, da učini sve, samo kad ima dobru volju, za rad i vjeru u Boga. A to oboje znali su miloj nam braći Slovencima uzdržati vrli i nesebični rodoljubi, a ti rodoljubi dovesti će radnika i do spasa; jerbo samo s božjom pomoću, a ne poricanjem iste dostići ćemo onaj cilj, za kojim svi težimo. Iztaknuti moramo, da se prigodom te svečanosti potvrdio medju nama i Slovencima ovaj vez, kojega su lani na drevnom Trsatu sklopili dični njihovi i naši politički borioci. Bilo u dobar čas!“

Nad 100 brzojavnih pozdravov je došlo vseslovenski delavski slavnosti. V pozdravih so zastopani lepi kraji, kjerkoli se glasi slovenski jezik. Mnogo jih je od bratov Čehov in Hrvatov. Pozdravili so shod tudi slovenski škofje.

Umetniško društvo ima jutri občni zbor. Pripovedujejo se po mestu jako čudne izjave odbornikov neumetnikov o smeri, katera se odloči umetnosti. Prav smo rekli zadnjič, ko smo omenili, da dobé taki „umetniki“ zaprte cerkve.

Popotovanje v sveto deželo se bode vršilo. Iz nekaterih župnij se je oglasilo po več romarjev. Obrok za oglašanje se bode podaljšal, ker še niso končali dela pododbori sosednjih škofij.

V „Edinosti“ od zadnjega ponedeljka smo gledali po poročilu o ljubljanski slavnosti, katere se je udeležilo 100 slovenskih in hrvatskih društev. Pričakovali smo tega poročila v listu, ki večkrat prinese kak odločno krščanskosocijalni govor č. g. dekana in poslanca Kompareta. No, to pot smo se zmotili. „Edinost“ je prinesla par vrstic o slavnosti, posnetih po „Slovencu“, drugi dan. Pač pa je ponedeljška „Edinost“ prinesla 70 vrst dolgo notico na našo prejšnjo opombo, da naj ona nikar napačno ne slika ljubljanskega župana radi „osebnega prijatejstva“. Omenili smo bili dvoje stvarij, zaradi katerih Hribar ne zasluži hvale, namreč njegovo govorjenje proti dostojni podpori „Naše Straže“ in njegov predlog o slovenskem poveljevanju v ljubljanskem gasilnem društvu. Glede prvega, ki pa baje zadeva tudi Tržačane, je „Edinost“ molčala, glede druge zadeve pa napačno poročala. Zaradi naše precej krotke opazke je „Edinosti“ vskipel kropec. Udarila je zelo surovo po možu, „ki vodi prvo besedo“ v „Slov. Listu“, češ, da ga vodi v politiki v prvi vrsti osebno sovraštvo do izvestnih oseb ljubljanskih in da mu je napad na „Edinost“ narekovala njega stara, tradicijonalna animoznost do Tržačanov, ki je tolika, da z vsem svojim postopanjem ubija resnico, da narod slovenski vse premalo misli in dela za Trst. — No, ta tobak je malo prehud iz naslednjih razlogov: 1.) Dotični mož ni spisal notice, ki je razgrela „Edinost“. 2.) Prav napadeni mož misli in dela za Trst toliko, kakor malokdo na Kranjskem, ker žrtvuje že nekaj let premnogo potov, uric in novcev za rešitev tržaških Slovencev. 3.) Podtikati osebno sovraštvo komu izmed nas, ko cel svet ve, da smo si z „Narodovci“ nasprotni v načelih in programu, ni umestno. Zato prosimo „Edinost“, naj govori jasneje, ali pa zlije kropec nazaj v lončiček.

Obč. svet. Plantana baraka na Valvasorjevem trgu še vedno stoji in čaka novega potresa. Pod pritiskom mestnega magistrata ljubljanskega so morali ostali posestniki barak svoje barake podreti do 1. maja, le za gospodo „pri mizi“ se pekó na magistratu posebne klobase.

Upravno sodišče je razsodilo, da konsumna društva brez gostilniške koncesije tudi svojim članom nimajo pravice točiti vina, piva in žganja.

Ustrelil se je bivši sluga filharmoničnega društva ljubljanskega Slabina v Škofji Loki. Društvo ga je pred kratkim odslovilo. — V Celju se je pa ustrelil Friderik Kolman, črkostavec v Hribarjevi tiskarni.

Spomenik Ivanu Kunčiču je postaljen. Nabralo se je zanj 317 kron 50 vin. Spomenik je veljal 289 kron 90 vin., prebitek 28 kron 21 vin.

dobi družba sv. Cirila in Metoda. Spomenik v podobi piramide je iz temno-sivega granita ter ima pod pokojnikovo sliko sledeči napis: Tu počiva stud. phil. Ivan Kunčič, roj. 27. 6. 1874 v Gorjah na Kranjskem, umrl 16. 2. 1899 na Dunaju. — Mlademu slavistu v večen spomin postavili prijatelji! Spomenik, ki je bil postavljen 14. t. m., je na centralnem dunajskem pokopališču v skupini 71 B 17 vrste 47ti.

Nepovabljeni gostje. Iz Celja smo dobili to-le pismo: Ko se je v Celju ustanovljal „Sokol", ko se je vršila slavnost otvorjenja „Narodnega Doma", in ko se je blagoslavljala zastava pevskega društva v Celju, bila je naša „Deutsche Wacht" z drugimi nemškimi listi vred polna zabavljic in groženj proti ljubim rodnim gostom celjskih Slovencev rekoč, da so „ungebetene Gäste", da se jim bode zabranil prihod v mesto itd., kakor je še menda vsem Slovencem v živem spominu z napadi vred, katere je celjska nemškutarska sodrga storila slovenskim obiskovalcem celjskih slovesnostij. No, grdo je bilo za celjske „Nemce", pa bili so vender ljudje, ki očitno priznavajo, da so sovražniki Slovencev. V Ljubljani pa „Narod" rodne brate Slovence nazivlja „nepovabljene goste". To je ostudnejši, grši nastop narodnih propalic, kakor v Celju pri „Vahterci". Ton „Narodov" že dolgo, kakor naše „Deutsche Wacht" mlakužnoblaten. Tavčar-Malovrh pišeta in govorita prav tako gnojnico, kakor Ambrožič-Oechs, samo da prva še hočeta biti navzlic svojemu vseslovenskemu delovanju Slovenca. Škodujeta pa nam, ki bojujemo smrtni boj z narodnimi vragovi, mnogokrat več, ko Nemškutarji. Tako ne sme iti dalje, sicer zabredemo, kakor . . . . dosti! Vlada in Nemci pa se nam rogajo in muzajo se svojim uspehom.

Iz Gorice. Seja goriškega deželnega zbora dne 27. t. m. ni bila sklepčna. Nedostajalo je slovenskih poslancev in knezonadškofa, za katerega je menil dr. Pajer, da ga ima že pridobljenega. Slovenski poslanci so knezonadškofu izjavili, da odložé mandate, ako pride z virilnim glasom na pomoč Lahom. Lahi se sedaj jeze, da se knezonadškof ni hotel dati izrabljati, dasi so mu priredili v ta namen „bando". Kaj bode sedaj z goriškim deželnim zborom, se še ne ve. — „Soča" z dne 30. maja poroča zopet o krepki brci Slovencem: Po velikem prizadevanju se je bilo nam končno posrečilo izposlovati, da so goriškemu magistratu zarubili 700 gld. za plačanje najemščine za slov. mestno šolo v „Šol. D". Mestna občina se je proti temu pritožila in dne 27. t. m. je bila obravnava na upravnem sodišču na Dunaju. Isto je razsodilo tako, da zarubljenje odpade, torej je razveljavilo dotično odredbo notranjega ministerstva. Občino je zastopal znani dr. Milanich. Spletkarenja proti tej šoli torej ne bo še konca. — Vlada je razpustila društvo „Lega della gioventù friulana", ki je imelo povse iredentovski značaj. Načelnik društva Adolf Codermaz je radi tega v preiskavi. Zaslišanih je bilo že 50 oseb, mej njimi župan Venutti. Utegne posijati solnce na maslo laške iredente v Gorici.

„Prvi ljubljanski postreščki" se imenujejo odslej dosedanji ljubljanski „Dienstmanni" v modrih suknjah. Čepice imajo črne z belo zelenimi trakovi.

Nesreča. O binkoštnih praznikih padel je protestanstki duhovnik iz Celja Oton Baumgart pri botaniziranju blizu Beljaka v neko brezno in se tako poškodoval, da je v breznu umrl.

Procesije sv. Rešnjega Telesa se je letos udeležila pri stolni cerkvi tudi „Slovenska krščanskosocijalna zveza" s krasno svojo novo zastavo, ki se je to prvikrat razvila na ulici. Jutri se udeleži „Zveza" lepe procesije pri Frančiškanih.

Za hrvatsko gimnazijo v Pazinu sta vender razpisani dve profesorski mesti. Mislili smo že, da je vlada na hrvatsko gimnazijo v Pazinu pozabila.

Toča je na otoku Visu naredila škode na 700.000 gld. Vinogradi so bili meter debelo pokriti z ledom.

Drobne novice. Škoda po toči v črnomaljskem, novomeškem, litijskem, ljubljanskem in kamniškem okraju znaša okolu 350.000 gld. — Postajališče za nakladanje živine pri mestni klavnici se bode zgradilo. — V Zabukovju nad Sevnico so odstavili nemškutarskega župana radi nerednosti pri občinskih denarjih. — Hausenbichlerjevo kočo hočejo na Mrzlici postaviti slovenski planinci. — Velikanskega soma so vjeli v Osojskem jezeru. Dolg je 2·2 *m*, okrog prsij meri 1 *m* in tehta 75 *kg*.

S Stajarskega. V Polički Vasi, v župniji jareninski, so pri občinskih volitvah dne 25. maja zmagali Nemci. Slovenci so vložili ugovor. — Dne 15. junija bodo občinske volitve v Jarenini. Slovenci se ondi vrlo organizujejo. — V Laškem trgu so si osnovali Slovenci posojilnico in konsumno društvo. — Iz Feldbacha kanijo zidati novo železnico, ki bi šla čez Gleichenberg in se zvezala s črto Spielfeld-Ljutomer. Vedno ugodnejše razmere se kažejo za železnico po murskem polju in najzadnji čas je, da se prizadeti krogi ganejo za nadaljevanje do južne ogrske železnice.

Cesar v Celovcu. Radi bivanja našega cesarja v Celovcu, ki se prične dne 16. septembra t. l. in bode trajalo do 20. septembra je sedaj v Celovcu več dvornih uradnikov, da pripravi potrebne prostore za 160 oseb broječe dvorno spremstvo in njihovo služabništvo. Dvorno spremstvo bode pripeljalo seboj 150 konj. Cesar in 120 oseb bode stanovalo v deželnem dvorcu. Potrebno opravo bodo prepeljali iz dunajskega dvora v Celovec.

V tržaškem deželnem zboru je v zadnji seji vladni zastopnik opravičeval iztiranje nekaterih laških razgrajačev. Poslanec Piccoli pa je vskliknil: „Kdaj je bilo prepovedano klicati „evviva" svoji lastni narodnosti in evviva oni deželi, h kateri pripadamo po jeziku, čustvih in kulturi?" Zbornica in galerija ste tulili na to vzajemno: „Viva l' Italia!" — vladni zastopnik pa je molčal in tudi c. kr. korespondenčni urad molči o tem. Irridento hočejo prikriti, a se dejstva kažejo, da se to nič več ne da.

Podpore za zdravljenje škrofuloznih otrok. Kakor v preteklih letih, bode deželni odbor tudi letos nekaterim škrofuloznim otrokom podelil podpore po 50 gld. iz deželnega zaklada, da jim bo mogoče iti v morsko kopelj v Gradež. Dotične prošnje naj se pošljejo do 10. junija t. l. deželnemu odboru, morajo pa biti podprte s krstnim listom, zdravniškim ter ubožnim spričevalom.

„Jezus Kristus, pravi Bog" je ime knjigi, katero je spisal dr. Ivan Svetina in jo izdal v prid notranje oprave kapelice sv. Alojzija v novem poslopju c. kr. višje gimnazije v Ljubljani. Knjižica se dobiva v „Katoliški Bukvarni" po 40 kr., po pošti 3 kr. več. Priporočamo jo svojim čitateljem najtopleje.

„Naš cesar Fran Jožef I." Drugi, pomnoženi natis te Tomo Zupanove knjižice bode vse Slovence razveselil, ker je knjižica res krasna po vsebini in obliki in ker je njen čisti dobiček namenjen družbi sv. Cirila in Metoda. Posamezni zvezek stane 20 kr, 100 pa 15 gld.

Društva.

Moško pevsko društvo „Kranj" priredi jutri dne 4. junija 1899. leta v Škofji Loki v vrtu „Na Štemarjih" pod vodstvom g. M. Mohorja vrtno veselico. Vspored: 1.) Dav. Jenko: „Naprej." 2.) A Nedved: „Pozdrav." 3.) Jan. Laharnar: „Moja Avstrija." 4.) Iv. pl. Zajc: „U boj", hrvatska. 5.) A. Hajdrich: „Pod oknom." 6.) Volarič: „Slovenski svet." 7.) Gj. Eisenhut: „Mazurka", hrvatska. 8.) J. Knahl: „Slovan", hrvatska. 9.) P. H. Sattner: „Za dom mej bojni grom." 10.) A Förster: „Planinska." 11.) F. Gerbič: „Ljubici pod oknom." 12.) Gj. Eisenhut: „Krasni spol i ljubav", hrvatska. 13.) K. Mašek: „Pri zibeli." 14.) A. Nedved: „Na straži." Med petjem svira godba na lok. — Prosta zabava in ples. Začetek ob polu 5 uri zvečer. Vstopnina za osebo 40 kr.; obitelj 3 oseb 1 gld. — Prebitek je namenjen za zastavo moškega pevskega društva „Kranj". — Preplačila se hvaležno vsprejemajo. V slučaji neugodnega vremena se veselica prestavi na prihodnjo nedeljo in se vrši takrat pri vsakem vremenu. — Odhod iz Kranja ob 4. uri popoludne. K mnogobrojni udeležbi vabi najuljudneje odbor.

Vabilo na CXVIII. odborovo sejo „Slovenske Matice", v Ljubljani dne 7. junija 1899. l. ob 5. uri popoludne v društveni pisarni. V tej seji bode volitev predsednika, obeh podpredsednikov, blagajnika, ključarjev in odsekov.

Zastava „Slovenske krščansko-socijalne zveze". Ta zastava je neka posebnost. Reči smemo, da v tem slogu ni še nobene na Slovenskem. Zvršena je v najmodernejšem slogu, a tako, da poleg mode ustreza tudi večnim, neizpremenljivim zakonom lepote. Že njena velikost je znamenita: Dreg je ves dolg 3·55 *m*, zastava pa je dolga 1·75 *m*, široka 61 *cm*. Drog je zvršen po modelu gospoda kiparja Zajca. Prav na vrhu je lepa postava sv. Mihaela. Ta, ki je prvi boj bojeval proti krščanstvu sovražni sili, vihti visoko nad zastavo svoj meč. V čeladi se mu svetita dva granata, in gladki ščit v roki se lesketa kot zrcalo. Ta podoba meri 43 *cm*. Pod njim pa se vije krivonos zmaj. Svoje kremplje zabada v zemeljsko kroglo, in dolgi, zviti rep mu sega okoli zemlje. Pa dasi se trudi na vso moč, da bi zlezel na vrh, vender ne more, ker na vrhu stoji sveti Mihael. Krivonosi zmaj ne more nič drugega, nego da jezno sika s svojim strupenim jezikom v angelja. Spodaj pa je grb krščanskih socijalcev: Dve krepki, žilavi roki sta sklenjeni in držita sveti križ. Ta skupina meri 56 in pol *cm*. Vse je kovinsko in bogato posrebreno. V solnčni svetlobi je vtisek čaroben. Posamezne podobe so fino izdelane in umetniško modelirane Zastava sama pa je bogato okrašena z modernimi okraski. Načrt je izdelal arhitekt K. Plečnik, izdelala je zastavo gospa Hlavka. Na crême-podlagi se svetita srebrna napisa: „Slovenska krščansko socijalna zveza" in „Z Bogom za krščansko ljudstvo." Zlata monograma Kristusova in fantastično cvetličje in ovočje v nežnobarvanih okraskih delata vtis eleganten in veličasten hkrati.

Za zastavo krščansko socijalne zveze so darovali: Mil. knezoškof dr. Jeglič 30 gld., g. Ivan Hribar, ljubljanski župan 5 gld.; gospa Ivana Čuber, 10 gld.; g. Treo 10 gld.; g. Cotič, gostilničar v „Vipavski zadrugi", 1 gld.; g. Slovše 1 gld.; g. Podrekar 1 gld.; gospodje bogoslovci iz Gorice ostanek od nabrane svote za brzojav 3 gld. 50 kr.; Konsumno društvo na Jesenicah 5 gld.; Družba iz spodnje Idrije nabrala pri slavnosti 1 gld. 45 kr.; Hrvat iz Siska 50 kr.; g. Sever 50 kr.; g. Kunčič 50 kr.; Brata Eberl 5 gld. — Hvala iskrena! Živeli nasledniki!

Slovensko del. pevsko društvo „Slavec" priredi v nedeljo, dne 4. junija 1899 l. povodom društvene petnajstletnice ljudsko slavnost na Koslerjevem vrtu.

Razne stvari.

V Peoriji v Ameriki je petintrideset nezakonskih mož ustanovilo čuden klub, katerega namen bode, samo udove ženiti. Starost ne bode delala ovir. Ustanovitelji kluba pravijo, da bodo zasledovali le hvalevreden namen, ker dekleta se lahko omože, dočim je to za udove z več otroci težavna stvar. Če se ud kluba zagreši proti pravilom in bi v zakon vzel dekle mesto udove, plača pet dolarjev kazni.

Iz ruskega šolstva. Kakor smo že poročali, trudi se ruska vlada, spraviti v ljudske šole kolikor mogoče poljedeljstva in gospodarstva. Vsaka šola bi naj bila spojena z manjšo kmetijo, katero bi učitelj obdeloval. Razven tega so učitelji že danes obteženi z raznimi strokami kmetijstva: z vrtnarstvom, sadjarstvom, bučelarstvom, svilarstvom itd. — Guverner kerzonski izdal je ukaz, v katerem se ostro prepoveduje telesna kazen v šolah. Tudi klečanje se ne more pripuščati, ker je to znak pokore pred Bogom v molitvi.

Mesto Bombaj ki je bilo do zadnjih časov cvetoče trgovišče s 800.000 prebivalci bode v kratkem propalo in razpalo. V zadnjih letih zmanjšalo se je število prebivalcev na 400.000. Veliko ljudij je pobrala neprenehoma razsajoča kuga in mnogo jih je iz mesta izbežalo. Glavni

vzrok tem je, da sili nadenja voda vedno bolj proti površju, tako da se jo opazi uže 1·20 *m* pod temeljem hiš. Naraščanje vode pa povzročuje slaba kanalizacija in pa prebitek vode, katera se ne more odtekati. V zamočeni zemlji pa je prava zalega kužnih bacilov in tako se lahko reče, da bodejo v preglednem času na teritoriju nekdaj cvetočega Bombaja le še razpale hiše — razvaline.

Valentin pl. Jenko je umrl dne 27. maja v Gradcu kot upokojeni vladni svetnik, star 79 let. Doma je bil od Škofje Loke. Dobil je več odlik in plemstvo, ker je zvesto služil avstrijski vladi na Beneškem in v Gradcu.

V kmetiškem svetu na Dunaju je bil minolo soboto in ponedeljek razgovor o zavarovanju proti toči, o organizaciji in pospeševanju kmetiškega zadružništva in o trgovsko-političnih zadevah.

Burš Biberle, ki je v pretepu umoril češkega visokošolca Linharta ter zato dobil 3 mesece strogega zapora, je bil pri vrhovnem sodišči — oproščen. Vrhovno sodišče pravi, da se je Biberle branil v sili.

Drugi Hugo Schenk? Dunajska policija ima polne roke dela z nekim stolarskim pomočnikom Bartolom Kostom. Policija ga sumniči, da je obetal ženitbo 39letni kuharici Mariji Vodicka, a ko je od nje dobil doto in 600 gld., da jo je umoril. Mesec dni potem, ko je zginila Vodicka oženil se je Kost z neko Ano Schimiro ter je kakor z Vodicko, ž njo odpotoval proti Ameriki . . . . Tudi prvi dve ženi Kostovi sta izginili na sumljiv način. Pravijo, da je Kost, ki bode dunajski policiji napravil 15.000 gld. stroškov, sedaj v Chikagi.

Iz Evrope v Ameriko bode vodila nova vožnja pot od zahodne obale Irske južno preko Nove Fundlandije. Dosedanjo vožnjo bode ta pot okrajšala za 1500 milj ter se bode na njej z brzim parnikom prišlo iz Evrope v Ameriko v treh dneh.

Najnovejše vesti.

Položaj je za avstrijsko in ogrsko vlado še vedno jako kritičen, ker se v nagodbenem vprašanju nikakor ne morete zjediniti. Včeraj je izjavil ogrski ministerski predsednik Szell v ogerski zbornici, da bode jedno ministerstvo moralo odstopiti.

V Žireh, kjer je doslej z občinskim premoženjem gospodarila „Narodova“ stranka, so tudi letos zmagali pristaši „napredne“ stranke. „Narodna“ stranka si je le z veliko težavo ohranila gospodstvo. V II. razredu je zmagala samo z jednim glasom večine, v I razredu je pa zmagala katoliško-narodna stranka. Katoliško-narodna stranka je proti volitvi II. razreda uložila rekurz.

Kardinal dr. Missia. Sv. Oče je imenoval podtajnika kongregacije za cerkvene zadeve, Celli-ja, za apostolskega odposlanca pri izročitvi kardinalskega klobuka knezonadškofu dr. Missii.

V Celovcu sta govorila dné 1. t. m. političnim svojim ovcam poslanco Dobernig in Lemisch. Govorila sta po stari nemškonacijonalni šabloni, brez novih misli.

Slovensko planinsko društvo priredi prvi letošnji izlet na Gorjance na Dolenjskem dne 11. t. m. Izletniki se odpeljejo dan prej, to je dne 10. t. m. ob 6. uri 55 minut zvečer z dolenjskim vlakom. Prihod v Novomesto ob 9. uri 57 minut zvečer. Tam prenočišče. Drugi dan zgodaj odhod na Gorjance. Ob 10. uri sv. maša pri sv. Miklavžu. Po sv. maši obed in prosta zabava — potem povrat zopet v Novomesto, odkoder se odpeljejo ob 5. uri 41 minut popoldan in dospo v Ljubljano ob 8. uri 48 minut zvečer. Ker je treba skrbeti za prenočišča in obed, naj se blagovolijo udeleženci izleta pismeno ali ustmeno prijaviti pri odboru „Planinskega društva“ do četrtka dne 8. t. m. 7 ure zvečer. Izleta se morejo vdeležiti tudi dame, ker pot ni utrudljiva.

Z Dunaja se poroča: Sluga kneza Hugo Windischgrätza iz Konjic Adamčič je došel s kuharico konjiške gostilne Wernig Luiso Teršnic v neko dunajsko gostilno ter živel prav veselo. Nadal si je napačno ime. Včeraj dne 2. t. m. pa je ustrelil svojo ljubico in sebe. Oba sta mrtva.

V Parizu so dné 1. t. m. aretovali podpolkovnika Du Paty de Clam radi nekega ponarejanja. Aretovanec je v Dreyfusovi aferi igral veliko ulogo.

Zahvala.

Vseslovenska slavnost krščanskosocijalnih delavcev je končana. Ko pripravljalni odbor o njej sliši od povsod le en glas veselja in zadovoljnosti zaradi sijajnega vspeha, zaveda se prav živo, koliko zahvalo je dolžan vsem, ki so ga podpirali pri težavnem delu.

Podpisani odbor zahvaljuje presvetlega gospoda knez in škofa dr. Antona Bonaventuro Jegliča, ki je preprijazno vodil vso cerkveno slovesnost v uršulinski cerkvi; kumico blagorodno gospo Franjo Pollakovo, ki je največ pripomogla krščanskosocijalni „Zvezi“ do prekrasne zastave, ki jo je na dan blagoslovljenja ozalšala še s prelepimi dragocenimi trakovi. Slovensko krščanskosocijalno delavstvo bode blago gospo za to izredno ljubeznjivost ohranilo v trajnem in hvaležnem spominu!

Odbor izreka dalje iskreno zahvalo: gosp. arhitektu Jos. Plečniku za ženijalni načrt za zastavo ter tudi za ves preobili trud, ki ga je imel z nje izdelovanjem, ne da bi sprejel od „Zveze“ najmanjšo odškodnino; blagorodnej gospej Hlavkovi za izredno ukusno izvršitev secesijskega praporja; gosp. kiparju Zajcu za idealnolepi kip sv. Mihaela vrh zastavnega droga ter delavskega emblema; čč. gospem uršulinkam za vezenje kumičinih trakov, ki so vzbujali splošno pozornost in občudovanje, ter gospodični Czerny za izdelek lepih trakov s slovensko trobojnico, dar katoliškega društva za delavke v Ljubljani;

blagorodnemu gospodu Gutmannu, postaje načelniku kolodvora južne železnice, za preveliko prijaznost, s katero je pripravljalnemu odboru omogočil prisrčni sprejem dragih bratskih društev na kolodvoru;

vsem, ki so pripomogli, da se je serenada na predvečer obnesla v občno zadovoljnost:

g. pevovodju Sachsu ter njega pevcem za prekrasno petje, navdušenim društvenicam „Zveze“, ki so se vdeležile obhoda v narodni noši, vrlim fantom z Bleda, ki so istotako v prekrasni narodni noši čvrsto korakali pred godbo; tvrdkama O. Dolenec ter Šupevec za podarjene svetilke; vsem, ki so drage volje postregli dragim gostom s prenočišči.

slavnima hrvatskima društvoma „Slogi“ iz Siska ter „Zanatljiškemu društvu“ iz Zagreba za dragocena žeblja, ki bodeta v zastavi večno pričala o pobračenih društvih; odposlancem delavcev zagrebških, odposlancem s Češkega; čast. predstojništvu uršulinskega samostana za prepustitev in ozaljšanje cerkve ter premilo petje mej sv. mašo;

slavni krajnski hranilnici za blagovoljno prepustitev prostorov na „Starem strelišču“; blag. g. Mathianu, ki je brezplačno tako ukusno priredil šotore za bazar:

gospem in gospodičnam, ki so se tako zelo trudile, da je bazar dosegel najboljši, nepričakovan vspeh: gospej Povšetovi ter nje gospicam hčerkam, gospicama Vencajzovima, gospodični Peterčevi, ki je bila zlasti marljiva pri pripravljanju za bazar, gospodični dr. Krekovi, Trtnikovi, ter Dermastijevi; vsem p. n. darovateljem raznih prispevkov za bazar.

Dalje vsem p. n. društvom, ki so pripomogla do neskaljenega veselja pri ljudski veselici popoldne: pevskemu zboru „Katoliškega društva za delavke“ v Ljubljani ter njega izkušenemu pevovodju g. ravnatelju Belarju, zboru, ki je v pravem pomenu besede vso mnogobrojno množico očaral ter za trenotke odmaknil zemlji; Slov. kat. delavskemu pevskemu društvu „Zvon“ za prelepo „Našo pesem“, točnemu pevskemu zboru „Zidarskega in tesarskega društva“ v Ljubljani, mlademu pevskemu društvu „Lipa“, marljivemu delavskemu orkestru iz Idrije; slavnim ognjegasnim društvom ter vsem drugim, ki so vkljub skrajno neugodnemu vremenu prihiteli od daleč: z Dunaja, Gradca, Štajarskega, Koroškega ter Primorskega kakor tudi od vseh strani ožje kranjske naše domovine prisegat zvestobo načelom krščanskega socijalizma; vsem, ki so se spomnili slavnosti z navdušenimi brzojavkami, končno hvala vsemu slovenskemu krščansko-socijalnemu časopisju, ki je priporočalo slavnost ter o njej poročalo. Naprej zastava „Zveze!“

Pripravljalni odbor.

Za napredek naše trgovine.

III.

Nižjeavstrijsko obrtno društvo napravi izlet v Rusijo, da si ogleda mesta: Lod, Varšavo, Moskvo, Nižni, Peterburg in Rigo. Namen izleta pak je: skleniti pogodbe in zveze z ruskimi trgovci glede izvoza v Rusijo. To priobčujemo sedaj še brez opazk, pozneje bodemo izpregovorili o tem podjetju znabiti nekoliko več.

Avstrijsko-ogerska država zavzema, kar se tiče trgovskega ladjevja, mej 17. evropskimi državami 13 mesto. Drugače povedano: Avstro-Ogerska ima 300 trg. ladij, katere nosijo 328.762 ton. Manjše trgovsko ladjevje kot naša država vzdržavajo samo še Grška, Belgija, Portugalska in Turška.

Bojnega ladjevja imamo razmerno dovolj. Naša bojna mornarica šteje 87 ladij. Bilo bi zanimivo, ozreti se obširnejše na nalogo trgovskega in na nalogo bojnega brodovja.

* * *

Vrlo so različna mnenja glede na izobrazbo trgovčevo. Jedni pravijo, da n. pr. nobena trgovska akademija ne napravi mladeniča za bodočega exporterja, zato da je samo jedna učiteljica, častita Mm. Praxis. Drugi zopet govoré, da teorija ne škodi; le-ti pokazujejo na eksportno akademijo, katero je ustanovil trg. muzej na Dunaju. Tretji tarnajo: Avstrija nima kolonij, Reka in Trst sta slabo spojena s sredino države, železnično spojenje večinoma v rokah privatnih. Kje naj se torej avstrijski eksporter izuči? Mu li ne preostaje samo teorija? Jedino ž njo mu je nekako mogoče pregledati svetovni trg. Četrti pokazujejo na Nemčijo, katera s svojo trg. politiko, ki se nam je pokazala v pomnožitvi trg. ladjevja, v novih kolonijah, v vzorni službi konsularni in v izvrstnih trgovskih šolah.

Vsako mnenje ima nekaj dobrega v sebi, tudi ono, ki kaže na Nemčijo. Izvoz iz Nemčije je znašal n. pr. po „Ob. l.“ 1892. leta 3098 milijonov državnih mark, l. 1896. pa že 3525 milijonov državnih mark.

Za trgovino, osobito za veliko trgovino s svetom treba, ozirajoč se na napredke drugih praktičnih ved, poleg izkušenosti i mnogo znanja.

Pisali smo že v tem listu, da so Čehi dobro preskrbljeni z trgovskim šolstvom. Štiri so trgovske akademije s češkim učnim jezikom v kraljestvu češkem, 2 pa na Moravi. Nižjih dnevnih šol trgovskih je zopet na češkem 17, na Moravi 1. Poleg tega je pa še cela vrsta privatnih trgovskih šol. (Razume se, da imajo Nemci v čeških zemljah gotovo toliko šol trgovinskih kot Čehi. Akademij imajo istotako šest.) Vender se vedno še gibljejo in ugibajo, kako bi se še vse zboljšalo in popravilo.

Ozrimo se nekoliko na njihov trud!

Lanskega leta se je vršila enketa o zboljšanju trgovinskega šolstva. Opis enkete posnemamo iz male brošure, ki nosi naslov: „Jednámí ankety o nedostatcích skolství obchodního, která se končila 27. cérvna r. 1898. bivši svolana spravným vyborem sboru pro zřuzeni a vydržovani ceskoslovanské obchodní akademie v Praze.“ Zaključek enketin bi se nekako takole formuliral: trgovska akademija naj se spopolni z višjimi specijalnimi tečaji in z nižjo trgovsko šolo,

Československa akademie obchodní je fino učilišče. Učne sile so poznati faktorji v češkem javnem življenju. Naj navedem samo par imen: Emanuel Tonner, Jan Koloušek, dr. Řežabek, dr. Faček itd. Ako se pa še leta akademija tako spopolni, kakor je zaključila njena enketa, potem bo pa to zavod, kateremu ne bo para v Avstriji.

(Dalje prihodnjič.)

Slovenci!

Dne 6. julija, pred godom slovenskih blagovestnikov sv. Cirila in Metoda, zažigajte po slovenskih hribih kresove!

„Naša Straža“.

Prošnja. Dne 7. t. m. se je ustanovilo „Slovensko izobraževalno in zabavno društvo Naprej“ v Gradcu, ki ima namen, postati zavetišče slovenskim delavskim stanovom, da ne propadejo germanizaciji in demoralizaciji. Ovire, s katerimi se mora boriti mlado društvo, so jako velike in premagati jih moremo le, če nas podpirajo rojaki v domovini. Zato se obrača podpisani odbor do vseh rodoljubov, da nas blagovolijo podpirati s slovenskimi knjigami, recimo družbe sv. Mohorja i. dr., ki jih več ne rabijo. Vsaka pošiljatev se sprejme najhvaležnejše. Naslov: Naprej, Bürgergasse 18./I Gradec. Za odbor: Alojzij Erbežnik, predsednik stud. phil.; Evg. Jarc, tajnik.

* * *

V velikem slov. mestu dobi takoj službo vsestransko izurjen in marljiv ter pošten sedlarski pomočnik.

Za isti kraj se išče tudi za novo ustanovljeno skladišče manufakturnega blaga „krojaške zadruge“ vešč voditelj. Slednji bi nastopil svojo službo 1. oktobra t. l.

Več pove „Naša straža“ v Ljubljani.

* * *

Usnjarski mojster z malo gotovino bi se lahko naselil v večjem trgu na slovenskem Štajerskem na zelo ugodnem mestu.

* * *

Slovenskemu narodnemu zdravniku se nudi lepa prilika, naseliti se v velikem, bogatem trgu na Spod. Štajarskem, kjer bo imel sigurno zelo lepo prihodnjost.

* * *

V istem kraju se bo prihodnje leto oddajala edina slovenska **gostilna** v najem; gostilna je jako dobro obiskana, ker v njo zahajajo vsi narodni krogi iz trga in okolice.

21 (48—41)

Janko Klopčič

urar v Ljubljani, Prešernove ulice št. 4.

Nikelnaste, jeklene, srebrne, Tula, amerikanske plaque zlate ure. Stenske ure. Ure z nihalom. Salonske ure. Pisarniške ure. Raznovrstne lične izdelane budilke. Srebrne, Tula, amer. plaque, novo zlate, fine 14kar. zlate verižice, zapestnice, prstani, uhani, zapone, priklepki, gumbi za manšete in srajce, igle za kravate iz granatov. Razne stvari iz Kina srebra. Prstani in ubani z dijamanti in briljanti. Specijalitete vsake vrste v zalogi.

Nikjer se ne kupuje ceneje.

Popravila zanesljivo, točno in ceno!

Cerkvena mizarska dela.

Podpisanec izdelujem zlasti **cerkvene klopi, spovednice, okna, vrata** in **klečalnike** po vzorcih in lastnem načrtu ter se za taka dela priporočam čast duhovščini in cerkvenim predstojništvom. Zagotovim **izvrstno delo** in **nizke cene.** Že desetim cerkvam sem izdelal klopi v največjo zadovoljnost.

Da je moje delo res trdno in lepo, spričujejo klopi po farnih cerkvah v Dobu, Radomljah, na Rovu, Brdu, Goričici, v Moravčah, Pečah, Komendi, pri Sv. Jurju pri Kranju in v novi cerkvi v Vodicah, pa spovednica na Holmcu.

Ravno sedaj izdelavam cerkvene klopi za farno cerkev v Čemšenik.

Postavljenje novih klopij v cerkvi traja le 5 do 6 dni.

Josip Stupica na Viru,

43 (41 - 9) **pošta Domžale.**

Kuverte s firmo

priporoča

J. Blasnikova tiskarna.

Njega svetost

Papež Leon XIII.

sporočili so po svojem zdravniku prof. dr. Lapponi-ju g. lekarnarju G. Piccoli-ju v Ljubljani prisrčno zahvalo za doposlane Jim stekleničice

tinkture za želodec

in so njemu z diplomo dne 27. novembra 1897 podelili naslov **„dvorni založnik Njihove svetosti“** s pravico v svoji firmi poleg naslova imeti tudi grb Njihove svetosti.

Imenovani zdravnik ter tudi mnogi drugi **sloviti profesorji** in **doktorji** zapisujejo bolehavim **Piccoli-jevo želodčno tinkturo,** katera krepča želodec, povečuje slast, pospešuje prebavljanje in telesno odprtje.

Naročila vsprejema proti povzetju in točno izvršuje

G. Piccoli,

lekarnar pri ‚Angelu‘ v Ljubljani na Dunajski cesti.

Tinkturo za želodec pošilja izdelovatelj v škatljah po 12 stekleničic za gld. **1·26** a. vr., po 24 stekleničic za gld. **2·40**, po 36 stekl. za gld. **3·50**, po 70 stekl. za gld. **6·50** (poštni paket ne črez 5 kil težak), po 110 za gld. **10·30**. 21

Poštnino mora plačati p. n. naročnik.

Narodna trgovina.

M. Žargi, Ljubljana

(Špitalske) Lingarjeve ulice.

Največja izbira

kravat od 15 kr. naprej, različni ovratniki od 12 kr. naprej, bele srajce, spodnje perilo, moderci, obleke za dečke, vse po

izdatno znižani ceni.

57 (3 - 3) dalje velika zaloga

različnih vencev in šopkov itd.

Največja izbira za krojače in šivilje.

Ceneje kakor drugod.

Solidno blago. Ugodna prilika.

Slovenci!

Pristopajte k

„Naši straži“!

I. zavod za obdelovanje asfalta v Avstriji N. Schefftel na Dunaju.

Sugerit-strešna lepenka.

Strešna lepenka iz asfalta, obložena s probkovino

nepremočljiva in ognjevarna tvarina za pokrivanje streh.

Obloga s probkovino (korkom) kaže znaten napredek v primeri z dosedaj navadnim posipavanjem s peskom. Lepenka se namaže in obloži s probkovino, ter se vže po prvem namazu zveže ž njo v **trdno elastično** maso, ki se pri hoji po strehi **udaja pod nogo** in se ne poškoduje tako z lahka. Na nji se **nikdar ne napravi trda skorja,** ki potem tako rada razpoka. Prednosti: **manjša teža, lažja manipulacija, trajna elastičnost, večja trpežnost.** V dobrem stanju se ohrani s tem, da se namaže s sugerit-strešnim lakom. — **Zaloga pri** 58 (3—2)

Alojziju Vodniku, kamnoseku

v Ljubljani, Kolodvorske ulice.

Naprava trotoarjev z asfalta. — Samozaloga mramormozaika in tirolskega porfirja kot priznani najboljši materijal za tlakanje uvozov, hodnikov, vežâ, cerkvâ itd. — Grobni spomeniki in vse poljubne kamenarske proizvode v največji izberi.

F. P. VIDIC & Co. v Ljubljani

ponudijo po **najnižji ceni** poljubno množino

stavbinske opeke,

zarezne strešne opeke

(Strangfalz-Ziegel) in tem pripadajočo

stekleno zarezno opeko.

Strešna okna iz litega železa.

Peči in štedilna ognjišča

(lastni izdelek). 53 (7)

Roman-cement, dovski Portland-cement

pa tudi vse druge za stavbe potrebne predmete.

Najnižje cene.

Fotografija

je nedvomno najlepša in najkratkočasnejša zabava!

Fotografični aparati

in sploh vsi drugi predmeti v fotografijsko stroko spadajoči za amaterje in za strokovnjake so vedno v največji zalogi na razpolago.

Pouk v fotografiranju za novince preskrbim sam brezplačno.

Ceniki so vedno brezplačno na razpolago

Dalje priporočam **svojo tovarniško zalogo**

papirja ter pisalnih in risalnih potrebščin

in se beležim s vsem spoštovanjem 59 (3 - 1)

Jos. Petrič

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 4.

Odgovorni urednik: Svitoslav Breskvar. Izdajatelj: Konzorcij „Slovenskega Lista“. Tisek J. Blasnikovih naslednikov v Ljubljani.